

Kuva Googlen kartasta, keskellä näkyy Port Harcourt

Työskentelin joskus tuossa 80-luvun alkupuolella ahvenanmaalaisella pienellä aluksella Länsi-Afrikassa. Tarkemmin sanottuna Port Harcourtissa, Nigeriassa. Tehtävänämme oli kuljettaa sementtiä suurista bulk-laivoista noin 30 mailia Bonny-jokea ylöspäin sijaitsevaan siiloon.

Jossakin vaiheessa nigerilaiset saivat päähänsä, että viikonloppuisin ei saanut enää kuljettaa sementtiä, joten jouduimme perjantai-iltaisiin siilolle saavuttuamme makaamaan siellä sunnuntai-iltaan asti. Paikkahan sijaitsi ”keskellä ei mitään”, joten ajan kuluminen oli piinallisen hidasta. Joku sai päähänsä, että miksei lainata firman pikkubussia ja mennä sillä lauantaina Port Harcourtiin paikalliseen hotelliin, jossa oli uima-allas ja mahdollisuus auringon ottamiseen ja uimiseen. Tuumasta toimeen. Otettiin selvää voisimmeko lainata bussia. Firman puolesta asia oli ok, mutta nigerilaisten puolesta ei. Auto oli kirottu, eikä sillä saanut ajaa. No me halusimme luonnollisesti tietää mikä oli aiheuttanut kirouksen ja mitä voitaisiin tehdä, että autolla voisi jälleen ajaa.

Muutama päivä aiemmin oli eräs siilon suomalaisista työntekijöistä, jota kutsuttiin ”Papaksi”, hukkunut Bonny-jokeen. Hänen ruumiinsa siirrettiin kyseisellä autolla ruumishuoneelle ja tästä syystä auto oli kirottu, eikä sillä saanut ajaa. Meille selvisi myös, että kirouksen saattoi poistaa yhtiön Chief driver eli kuljettajien esimies. Chief driver tarvitsi rituaaleihinsa elävän kukon, pullon Giniä, pullon afrikkalaista pontikkaa ja viidakkoveitsen.

Näkymä Port Harcourtin tieltä

KUKKO MENETTI PÄÄNSÄ...

Toimitimme hänelle hiukan rahaa, jolla hän lupasi hankkia tarvikkeet rituaalia varten.

Seuraavana lauantaina meidät tultiin hakemaan laivalta, sillä me saimme myös ottaa osaa kirouksenpoisto toimitukseen. Ajoimme jonkin matkaa maantietä pitkin ja lopuksi lähdimme seuraamaan kapeampaa polkua, joka päättyi kylän reunaan. Kylän asunnot olivat bambusta tehtyjä majoja. Arviolta 20–30:n pikkutyön ja -pojan joukkio ympäröi meidät ja katseli uteliaina. Kohtasimme myöskin Chief driverin ja pari muuta aikuista, jotka olivat pukeutuneet afrikkalaiseen vaatetukseen toimitusta varten. Jatkoimme matkaa

Joku tienvarren hökkelikylä

kylän keskustaan ja siellä se oli kokokomeudessaan, kirottu Volkswagen Kleinbuss. Ryhmityimme Volkkarin ympärille. Chief driver astui esiin ja alkoi puhua englannista suomennettuna tähän tapaan. ”Suuresti arvostamamme Pappa on kuollut. Tällä autolla hänen ruumiinsa siirrettiin pois joen varresta ruumishuoneelle. Siitä lähtien tämä auto on ollut kirottu. Jotta autolla voitaisiin jälleen ajaa minun tehtäväni on poistaa kirous.”

Tämän sanottuaan Chief driver otti maasta veitsen ja elävän kukon. Yhdellä iskulla hän katkaisi kukolta kaulan. Verinen kukon raato kädessään hän alkoi kiertää ympäri autoa pirstotellen verta sinne tänne ja mumisten joitakin loitsuja, joista emme saaneet selvää. Lopuksi hän heitti elottoman kukon auton peräpäässä olevan heinämättään päälle. Toimitus oli ohi. Kirous oli poistettu. Tyttöjen ja poikien joukko puhkesi raikuviin suosionosoituksiin. Eräs kotkalainen porukastamme tuumi, että ”ihan kuin KTP olis tehnyt maalin”

Tämän jälkeen me suomalaiset ja kolme isäntäämme siirryimme sisälle erääseen majaan. Afrikkalaiset vaatteet vaihtuivat eurooppalaisiin. Pöydälle levitettiin liina, jolle katettiin lasi jokaista läsnäolijaa kohden. Meidän lasimme täytettiin Gordon Ginillä ja isäntiemme lasit paikallisella pontikalla. Rituaaliin kuului oikeasti pontikka, mutta ystävämme pelkäsivät meidän vierastavan sen makua. Istuimme alas, maistelimme ryyppyjämme ja vaihdoimme ajatuksia tavoista niin heillä kuin meillä ja kuinka ne eroavat. Tuntui niin oudon kaksijakoiselta kun katsoi khakipukuihin sonnustautuneita sivistyneitä isäntiämme ja vertasi heitä äsken nähtyyn, verinen kukko kourassa tanssivaan olentoon.

Aika kului nopeasti. Tarinaa riitti. Lopuksi päätimme jatkaa matkaa. Chief driver luovutti meille auton avaimet ja yhtä kokemusta rikkaampana lähdimme kohti Port Harcourtia ja hotellin uima-
allasta.

Timo Nenonen